

'EERSTE MACHTIGING' UIT LONDEN

via zijn vrouw wist Steen met hem in contact te komen. Een pijnlijke situatie ontstond: Steen weigerde de microfoto aan van Hall af te staan. Die moeilijkheid werd opgelost: van den Bosch werd er bij gehaald, de microfoto werd vergroot en nu konden de leiders van het Nationaal Steunfonds eindelijk zwart op wit lezen dat de regering vooreerst hun uitgaven garandeerde tot een bedrag van f 10 mln. Zij zonden de oud-president van de Nederlandse Bank, mr. L. J. A. Trip, een afschrift van Gerbrandy's brief (deze zou dus kunnen bevestigen dat hij de brief kende¹) en lichtten ook hun 'lening-agenten' in. 'Wij beschouwden deze brief', aldus later Gijs van Hall, 'zoals de Nederlandse Bank zijn goud beschouwt.'²

Wat vernam Londen? Niets. Steens zender zweeg en de geheime agent zelf, die bij de Haagse politie gediend had, werd medio maart op straat toevallig herkend door een 'foute' collega en prompt gearresteerd.³ Maandenlang verkeerde Londen in onzekerheid of de garantie ontvangen was en zo ja, door wie, en hoe het gegarandeerde bedrag besteed werd. In april ging terzake een telegram naar de OD uit – maar dat werd niet ontvangen en het Bureau Inlichtingen kreeg dus geen antwoord. Het werd augustus voor pater Bleys (die in mei in Zwitserland het eerder vermelde rapport over de LO geschreven had) in Londen kon bevestigen dat de LO, voorzover nodig, voor 'haar' onderduikersgezinnen geld van het Nationaal Steunfonds kreeg – Bleys plaatste overigens bij de werkwijze van het NSF verscheidene vraagtekens. Dat hadden in het zuiden van het land ook anderen gedaan: zij vonden vooral het werken met de 'Schadeformulieren ongevallenzekerings' onverantwoordelijk. Gelderblom die het zuiden in de algemene leiding van het NSF vertegenwoordigde (hij trad er voor het NSF ook als 'lening-agent' op), had daardoor met menigeen last gekregen maar met niemand meer dan met de Maastrichtse bankdirecteur G. J. Kuiper, die toen lid was van de provinciale leiding van de LO in Limburg. Kuiper vond dat in die provincie de financiële steunverlening aan onderduikers en de gezinnen van bezettingsslachtoffers in het algemeen goed geregeld was – hij had geen enkele behoefte aan bevoogding door een aantal heren uit andere delen des lands; trouwens, hij betwijfelde hun bekwaamheid, hun deskundigheid en hun geschiktheid voor het illegale werk (vooral het werken met de 'Schade-

¹ De van Halls hadden reeds in '43 contact met Trip gezocht en deze had hun toen toegezegd dat hij zich na de bevrijding moeite zou geven dat de regering ook de uitgaven ten behoeve van het 'Landrottenfonds' alsnog voor haar rekening zou nemen. ² Getuige G. van Hall, *Enq.*, dl. VII c, p. 195. ³ Hij werd zeven maanden later gefusilleerd.